

ที่ มท 0310.3/

3410

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังสฤงศ์ กทม. 10200

๓๐ มีนาคม 2548

1697 103
- 10.0. 2548 10.40

64.2/161

1 65.9.48

13.15 น.

เรื่อง การจำหน่ายหนี้สูญของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 25 พฤษภาคม 2547 เรื่อง กรอบแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐและมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ 3 หน่วยงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณาขออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ จำนวน 80 ชุด

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ประชุม เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 และได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ ที่คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) เสนอ นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้เสนอเรื่องขอจำหน่ายหนี้สูญของเกษตรกรตามโครงการสงเคราะห์ของรัฐ จำนวน 5 โครงการ รวมเป็นจำนวนเงิน 73,078,790.75 บาท เพื่อให้ กบส. พิจารณาให้ความเห็นชอบและได้รับแจ้งจาก กบส. ว่าได้พิจารณาเรื่องการขอจำหน่ายหนี้สูญของกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2548 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบมาตรการจำหน่ายหนี้สินเกษตรกร ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรตามโครงการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทำให้เกษตรกรไม่มีหนี้สินค้างชำระอันจะเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต กระทรวงมหาดไทยจึงขออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญให้กับเกษตรกร จำนวน 5 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 73,078,790.75 บาท เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

วิชัย วรรณสถิตย์

(วิชัย วรรณสถิตย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

โทร. 0-2221-1091-2 ต่อ 303

โทรสาร. 0-2221-1091-2 ต่อ 406

การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ จำนวน 5 โครงการ ของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติจำนำหนี้สูญให้กับสมาคมชลประทานราษฎร์ จำนวน 83 สมาคม เกษตรกร จำนวน 1,216 ราย รวมยอดหนี้เงินกู้ที่ขอจำนำหนี้สูญทั้งสิ้น 73,078,790.75 บาท ตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ 5 โครงการ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) แล้ว โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2508 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือชาวนามีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการอื่นประกอบด้วย รัฐมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และมีเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการช่วยเหลือชาวนามีฐานะเป็นกรรมการระดับนโยบายของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่พิจารณางานเกี่ยวกับการช่วยเหลือชาวนา ตลอดจนวางโครงการช่วยเหลือชาวนาให้มีรายได้ และฐานะความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น แล้วมอบให้กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติหรือดำเนินการต่อไป

2. สาระสำคัญของเรื่อง

กระทรวงมหาดไทยได้สนองนโยบายรัฐบาลในขณะนั้นด้วยการรับนโยบายช่วยเหลือชาวนามาปฏิบัติให้บังเกิดผล และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ ผ่านโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ จำนวน 5 โครงการ มีรายละเอียดของผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค พร้อมกับเสนอมาตรการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสรุป ดังนี้ (เอกสารแนบ 1)

2.1 ผลการดำเนินงาน

2.1.1 โครงการชาวนาเดิม ดำเนินการในปี พ.ศ.2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรให้เกษตรกรผ่านสมาคมชลประทานราษฎร์ โดยในระยะเริ่มโครงการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดหาเครื่องจักรกลและวัสดุอุปกรณ์การเกษตรให้สมาคม ฯ ส่วนในระยะต่อมากกระทรวงได้โอนเงินไปตั้งจ่ายตามจังหวัดต่างๆ แทน ทั้งนี้ มีเงื่อนไขให้สมาคม ฯ ชำระคืนภายใน 3 ปี โดยไม่เสียดอกเบี้ย

กระทรวงมหาดไทยได้ยุติการดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2515 รวมวงเงินที่จัดสรรให้สมาคม ฯ ทั้งสิ้นจำนวน 147,263,470 บาท มีสมาคม ฯ ได้รับการช่วยเหลือ 204 สมาคม ปัจจุบันคงเหลือสมาคม ฯ ที่เป็นหนี้ 49 สมาคม และเกษตรกร 1,127 ราย หนี้เงินกู้ 64,079,952.07 บาท

2.1.2 โครงการส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง และการส่งเสริมการปลูกข้าวสาลี เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวนาเพิ่มผลผลิตให้ได้มากที่สุด และเป็นการยกมาตรฐาน

/ การครองชีพ ...

การครองชีพของชาวนาให้สูงขึ้น โดยในระยะเริ่มโครงการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดหาเครื่องจักรกลและวัสดุอุปกรณ์การเกษตรให้สมาคม ฯ ส่วนในระยะต่อมากระทรวงได้โอนเงินไปตั้งจ่ายตามจังหวัดต่างๆ เพื่อให้สมาคม ฯ นำไปจัดซื้อเครื่องจักรกลและวัสดุอุปกรณ์การเกษตรเอง

กระทรวงมหาดไทยได้ยุติการดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2515 รวมวงเงินที่จัดสรรให้สมาคม ฯ ทั้งสิ้นจำนวน 16,500,000 บาท ปัจจุบันมียอดหนี้ค้างชำระ จำนวน 8,119,680.44 บาท โดยเป็นหนี้ของสมาคม ฯ 25 สมาคม และเกษตรกร 79 ราย

2.1.3 โครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจและการเลี้ยงสัตว์ ดำเนินการในปี พ.ศ.2516 มีวัตถุประสงค์เพื่อการปลูกพืชที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนเงินทุนให้กู้ยืมแก่สมาคมชลประทานราษฎร์และเกษตรกรรายคน คิดดอกเบี้ยกับสมาคม ฯ อัตราร้อยละ 2 ต่อปี และเกษตรกรรายคนอัตราร้อยละ 6 ต่อปี

กระทรวงมหาดไทยได้ยุติการดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2517 รวมวงเงินที่จัดสรรทั้งสิ้นจำนวน 25,000,000 บาท ปัจจุบันมียอดหนี้ค้างชำระ จำนวน 212,681.50 บาท โดยเป็นหนี้ของสมาคม ฯ 7 สมาคม และเกษตรกร 5 ราย

2.1.4 โครงการส่งเสริมการทำนาครั้งที่ 2 ดำเนินการในปี พ.ศ.2516 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาครั้งที่ 2 โดยกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนเงินจ่ายขาดเพื่อซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำของทางราชการจำนวน 548,800 บาท และสนับสนุนเงินทุนให้กู้จำนวน 2,201,200 บาท ให้กับสมาคมชลประทานราษฎร์และเกษตรกรรายคน เพื่อซื้อเครื่องสูบน้ำและเครื่องฉุดระหัด โดยสมาคม ฯ คิดอัตราดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 2 ต่อปี และเกษตรกรรายคนอัตราร้อยละ 6 ต่อปี

กระทรวงมหาดไทยได้ยุติการดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2516 รวมวงเงินที่จัดสรรโดยเป็นหนี้ของสมาคม ฯ 1 สมาคม และเกษตรกร 5 รายให้สมาคม ฯ และเกษตรกรทั้งสิ้น จำนวน 2,750,000 บาท ปัจจุบันมียอดหนี้ค้างชำระ จำนวน 626,476.74 บาท

2.1.5 โครงการช่วยเหลือค่าซ่อมเครื่องท่อนแรงของสมาคมชลประทานราษฎร์ที่ชำรุดเสียหาย ดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2513 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสมาคมชลประทานราษฎร์ในการซ่อมเครื่องท่อนแรงของสมาคม ฯ โดยกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนเงินทุนให้สมาคมชลประทานราษฎร์กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

กระทรวงมหาดไทยได้ยุติการดำเนินโครงการในปี พ.ศ.2517 รวมวงเงินที่จัดสรรให้สมาคม ฯ 62 สมาคม เป็นเงิน จำนวน 2,000,000 บาท ปัจจุบันคงเหลือหนี้ค้างชำระของสมาคม ฯ 1 สมาคม จำนวน 40,000 บาท

2.2 ปัญหา อุปสรรค

2.2.1 ปัญหาการบริหารจัดการจากส่วนกลาง

การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเป็นการเร่งรีบสนองนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น

/ ขาดการ ...

ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐเองก็ไม่สนใจในการให้สินเชื่อ ขาดการควบคุมและประสานงานที่ดี

2.2.2 ปัญหาโครงการไม่เหมาะสมในการปฏิบัติ

สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่ทั่วถึงทำให้สินเชื่อไม่เพียงพอ เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ตามที่คาดหวังไว้

2.2.3 ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัย

เกษตรกรในหลายพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ บางพื้นที่ต้องอพยพหนีภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ไปอยู่ที่อื่น ตามตัวไม่พบ บางรายเสียชีวิตหายาพไม่ยอมรับสภาพหนี้แทน

2.2.4 ปัญหาเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการ คิดว่าเป็นการให้เปล่าจึงไม่สนใจส่งเงินคืน ประกอบกับเกษตรกรมีหนี้หลายทาง อาศัยเพียงรายได้จากการทำการเกษตรไม่เพียงพอต่อการใช้นี้ อีกทั้งสมาคมชลประทานราษฎร์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนโครงการ ได้เลิกดำเนินกิจการโดยสิ้นเชิงแล้ว

2.3 มาตรการแก้ไขปัญหา

กระทรวงมหาดไทยขอเสนอมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินของสมาคมชลประทานราษฎร์ และเกษตรกรรายคน ตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐด้วยการจำหน่ายหนี้สูญทั้ง 5 โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 73,078,790.75 บาท (เอกสารแนบ 2) ดังนี้

2.3.1 โครงการชาวนาเดิม สมาคมชลประทานราษฎร์ 49 สมาคม เกษตรกร 1,127 ราย หนี้เงินกู้จำนวน 64,079,952.07 บาท

2.3.2 โครงการส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง และการส่งเสริมการปลูกข้าวสาลี สมาคมชลประทานราษฎร์ 25 สมาคม เกษตรกร 79 ราย หนี้เงินกู้จำนวน 8,119,680.44 บาท

2.3.3 โครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจและการเลี้ยงสัตว์ สมาคมชลประทานราษฎร์ 7 สมาคม เกษตรกร 5 ราย หนี้เงินกู้จำนวน 212,681.50 บาท

2.3.4 โครงการส่งเสริมการทำนาครั้งที่ 2 สมาคมชลประทานราษฎร์ 1 สมาคม เกษตรกร 5 ราย หนี้เงินกู้จำนวน 626,476.74 บาท

2.3.5 โครงการช่วยเหลือค่าซ่อมเครื่องทุ่นแรงของสมาคมชลประทานราษฎร์ที่ชำรุดเสียหาย สมาคมชลประทานราษฎร์ 1 สมาคม หนี้เงินกู้จำนวน 40,000 บาท

3. บทสรุป

กระทรวงมหาดไทย ขอสรุปข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ ทั้ง 5 โครงการ ของกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี สรุปได้ดังนี้

3.1 โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐทั้ง 5 โครงการ ของกระทรวงมหาดไทย เป็นโครงการ ที่ทำขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในอดีต โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2508 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชาวนาให้สูงขึ้น

3.2 โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐทั้ง 5 โครงการ เป็นโครงการที่มีสถานะไม่ปกติ กล่าวคือ ได้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการไปแล้ว เป็นเวลาระหว่าง 28 – 32 ปี แต่สมาคมชลประทานราษฎร์ และเกษตรกรยังมีหนี้ค้างชำระอยู่จำนวน 73,078,790.75 บาท

3.3 กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำรวจรายชื่อสมาคมชลประทานราษฎร์ รายชื่อ เกษตรกร รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาหนี้สินเงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวง เพื่อประเมินผลวิเคราะห์ภาพรวมของทั้ง 5 โครงการ แล้ว โดยคณะทำงาน ฯ มีความเห็นสมควรจำหน่าย หนี้สูญโดยสิ้นเชิงทั้ง 5 โครงการ

3.4 แนวทางพิจารณาที่กระทรวงมหาดไทยใช้เป็นเงื่อนไขในการกำหนดมาตรการแก้ไข ปัญหาหนี้สินทั้ง 5 โครงการ ด้วยการจำหน่ายหนี้สูญ กล่าวคือ

3.4.1 เป็นหนี้ค้างชำระเกิน 10 ปี โดยหนี้สินทั้ง 5 โครงการ ค้างชำระระหว่าง 28-32 ปี การเรียกเก็บหนี้คืนเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก อีกทั้งเป็นการแก้ส่วนราชการทำให้การปฏิบัติงานตามปกติ ต้องเสียไป

3.4.2 สมาคมชลประทานราษฎร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่ การขับเคลื่อนโครงการ ได้เลิกดำเนินกิจการไปทั้งหมดแล้ว ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนถึงแก่กรรม ย้ายย้ายไปจากภูมิลำเนาเดิม ส่วนที่เหลืออยู่ก็มีฐานะยากจน

3.4.3 ในรายที่กระทรวงมหาดไทยดำเนินคดี ถึงแม้ศาลพิพากษาให้ชำระหนี้ แต่เมื่อนำยึดทรัพย์จำเลยมักไม่มีทรัพย์ให้ยึด จึงไม่คุ้มค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปในการฟ้องร้องดำเนินคดี รวมทั้ง อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกับสังคมและความเป็นอยู่ของเกษตรกรในวงกว้าง

3.5 การดำเนินการขออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญให้กับเกษตรกร ของกระทรวงมหาดไทย เป็นไปตามกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐตาม มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยผ่านการ กลั่นกรองของคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร (อกก.) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547 และผ่าน ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) ในการประชุมครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2548 แล้ว (เอกสารแนบ 3) จึงขอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ได้โปรดพิจารณามาตรการจำหน่าย หนี้สินเกษตรกรตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย

ลำดับ ที่	โครงการช่วยเหลือเกษตรกร ที่ขอจำหน่ายหนี้สูญ	ความเป็นมาโดยสรุป	วงเงินที่ได้รับอนุมัติ (บาท)	วงเงินที่ขอจำหน่าย หนี้สูญ (บาท)	ปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถติดตามหนี้ได้
1	โครงการชานาเดิม	1. มติ ครม. เมื่อวันที่ 21 ก.ย.2508 แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือชาวนา มี นรม. เป็นประธาน รมว.มท. เป็นรองประธาน มีหน้าที่ ช่วยเหลือชาวนา 2. ในปี 2510 ได้โอนเงินให้อำเภอ สมาคม ชลประทานราษฎร์ จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ปุ๋ย เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา ให้แก่เกษตรกร เมื่อ สิ้นสุดเก็บเกี่ยวให้เกษตรกรส่งเงินคืนตาม สัญญาภายใน 3 ปี 3. ยุติโครงการ ปี 2515 มีสมาคมชลประทาน- ราษฎร์รับเงินช่วยเหลือ จำนวน 204 สมาคม	147,263,470	64,079,952.07	1. ขาดการประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง จนท.ของรัฐไม่มีทักษะ ในการให้สินเชื่อ ขาดการประสาน ควบคุมที่ดี 2. โครงการไม่เหมาะสม ที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่ทั่วถึง จำนวนสินเชื่อไม่เพียงพอ 3. เกษตรกรในหลายพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ บางพื้นที่ต้อง อพยพหนีภัยจาก ผกค. ตามตัวไม่พบ บางรายเสียชีวิต ทายาท ไม่ยอมรับสภาพหนี้ 4. เกษตรกรขาดความเข้าใจคิดว่าเป็นเงินให้เปล่า ประกอบกับ มีหนี้สินหลายทาง
2	โครงการส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง	1. เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2509 มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือชาวนาให้สามารถ เพิ่มผลผลิตได้มากที่สุดโดยทางราชการ จัดหาเงินทุนซื้อพันธุ์ข้าว ปุ๋ย และเครื่อง ทุนแรงผ่านสมาคมชลประทานราษฎร์ 2. สิ้นสุดโครงการ ปี 2515	16,500,000	8,119,680.44	1. เป็นหนี้ค้างชำระมา 30 ปี การเรียกหนี้คืนเป็นไปด้วยความ ยากลำบาก สมาคมชลประทานราษฎร์เลิกกิจการไปแล้ว ตั้งแต่ ปี 2515 2. หนี้บางรายขาดอายุความ นายกสมาคมชลประทานราษฎร์ และผู้ค้าประกันถึงแก่กรรม ลูกหนี้รายย่อยมีฐานะยากจน ไม่ทราบภูมิลำเนาปัจจุบัน บางรายแม้ศาลมีคำพิพากษาให้ ยึดทรัพย์ จำเลยก็ไม่มีทรัพย์สินให้ยึด

ลำดับ ที่	โครงการช่วยเหลือเกษตรกร ที่ขอจำหน่ายหนี้สูญ	ความเป็นมาโดยสรุป	วงเงินที่ได้รับอนุมัติ (บาท)	วงเงินที่ขอจำหน่าย หนี้สูญ (บาท)	ปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถติดตามหนี้ได้
3	โครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิต พืชเศรษฐกิจและการเลี้ยงสัตว์	1. เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2516 มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชที่มีความสำคัญต่อ เศรษฐกิจ โดยสนับสนุนเงินทุนให้เกษตรกร หรือ สถาบันเกษตรกรกู้ยืมไปลงทุนปลูกข้าวโพด มะพร้าว ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง หม่อนเลี้ยงไหม 2. เกษตรกรรายย่อย คิดดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี สมาคมชลประทานราชบุรี คิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี	25,000,000	212,681.50	1. เป็นหนี้ค้างชำระมา 28 ปี การเรียกหนี้คืนเป็นไปด้วย ความยากลำบาก 2. หนี้บางรายขาดอายุความ นายกสมาคมชลประทาน- ราชบุรี และผู้ค้าประกันถึงแก่กรรม ลูกหนี้รายย่อยมีฐานะ ยากจน ไม่ทราบภูมิลำเนาปัจจุบัน บางรายแม้ศาลมี คำพิพากษาให้ยึดทรัพย์ จำเลยก็ไม่มีทรัพย์ให้ยึด
4	โครงการส่งเสริมการทำนาครั้งที่ 2	1. เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2516 มีวัตถุประสงค์ เพื่อซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำของทางราชการ 2. ให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืมไปซ่อมเครื่องสูบน้ำ ของสมาคมชลประทานราชบุรี (ดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี)	2,750,000	626,476.74	1. เป็นหนี้ค้างชำระมา 28 ปี การเรียกหนี้คืนเป็นไปด้วย ความยากลำบาก 2. หนี้บางรายขาดอายุความ นายกสมาคมชลประทาน- ราชบุรี และผู้ค้าประกันถึงแก่กรรม ลูกหนี้รายย่อยมีฐานะ ยากจน ไม่ทราบภูมิลำเนาปัจจุบัน บางรายแม้ศาลมี คำพิพากษาให้ยึดทรัพย์ จำเลยก็ไม่มีทรัพย์ให้ยึด
5	โครงการช่วยเหลือค่าซ่อมเครื่อง ทุนแรงของสมาคมชลประทาน- ราชบุรีที่ชำรุดเสียหาย	1. เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2513 มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในลักษณะที่สมาคม ชลประทานราชบุรีกู้ยืมไปใช้ในการซ่อมเครื่อง ทุนแรง โดยไม่คิดดอกเบี้ย 2. หยุดดำเนินการ ปี 2517 รวมจัดสรรเงินให้ สมาคมฯ 62 แห่ง ใน 25 จังหวัด	2,000,000	40,000	1. เป็นหนี้ค้างชำระมา 28 ปี การเรียกหนี้คืนเป็นไปด้วยความ ยากลำบาก 2. หนี้บางรายขาดอายุความ นายกสมาคมชลประทานราชบุรี และผู้ค้าประกันถึงแก่กรรม ลูกหนี้รายย่อยมีฐานะยากจน ไม่ทราบภูมิลำเนาปัจจุบัน บางรายแม้ศาลมีคำพิพากษาให้ ยึดทรัพย์ จำเลยก็ไม่มีทรัพย์ให้ยึด

สรุปข้อมูลการขอจำหน่ายหนี้สูญ ของกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)

(เอกสารแนบ 2)

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนิน โครงการ	เหตุผิดปกติ	ผลการ พิจารณาของ กบส.	สถาบัน เกษตรกร (สถาบัน)	เกษตรกร (ราย)	มาตรการ		หมายเหตุ
							ขอปรับปรุง หนี้ (บาท)	ขอจำหน่ายหนี้ สูญ (บาท)	
1	ชวนาเดิม	เริ่ม พ.ศ. 2509 สิ้นสุด พ.ศ. 2515	ภัยธรรมชาติ บริหารจัดการ	เห็นชอบ	49	1,127	-	64,079,952.07	กบส. มีมติให้ความเห็นชอบ ให้จำหน่ายหนี้สูญ ตามมติ ที่ประชุม กบส. ครั้งที่ 1/48 วันที่ 17 มกราคม 2548
2	ส่งเสริมการทำนา ปีละ 2 ครั้ง และส่งเสริม การปลูกข้าวสาลี	เริ่ม พ.ศ. 2509 สิ้นสุด พ.ศ. 2515	ภัยธรรมชาติ บริหารจัดการ	เห็นชอบ	25	79	-	8,119,680.44	
3	เร่งรัดการเพิ่มผลผลิต พืชเศรษฐกิจและ การเลี้ยงสัตว์	เริ่ม พ.ศ. 2516 สิ้นสุด พ.ศ. 2517	ภัยธรรมชาติ บริหารจัดการ	เห็นชอบ	7	5	-	212,681.50	
4	ส่งเสริมการทำนา ครั้งที่ 2	เริ่ม พ.ศ. 2516 สิ้นสุด พ.ศ. 2516	ภัยธรรมชาติ บริหารจัดการ	เห็นชอบ	1	5	-	626,476.74	
5	ช่วยเหลือค่าซ่อมแซม เครื่องทุ่นแรงของสมาคม ชลประทานราษฎรที่ชำรุด เสียหาย	เริ่ม พ.ศ. 2513 สิ้นสุด พ.ศ. 2517	ภัยธรรมชาติ บริหารจัดการ	เห็นชอบ	1	-	-	40,000.00	
รวมทั้งสิ้น					83	1,216		73,078,790.75	

บัญชีสรุปการจำหน่ายหนี้สูญเงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกร

*ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2548

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนหนี้ค้างชำระที่กรมการปกครองจะขอจำหน่าย					
		โครงการที่					
		1	2	3	4	5	รวม
1	กรุงเทพมหานคร	1,678,098.38	107,275.00	-	-	-	1,785,373.38
2	อ่างทอง	53,380.00	-	-	-	-	53,380.00
3	ปราจีนบุรี	812,240.00	-	-	-	-	812,240.00
4	ชัยภูมิ	65,446.00	-	15,400.00	-	-	80,846.00
5	เชียงใหม่	412,332.82	535,832.00	-	-	-	948,164.82
6	ลำพูน	1,006,342.37	2,000.00	56,207.50	-	-	1,064,549.87
7	ลำปาง	67,558.50	-	49,800.00	-	-	117,358.50
8	พิจิตร	433,580.66	-	-	-	-	433,580.66
9	อุดรดิตถ์	216,637.50	-	-	-	-	216,637.50
10	อุทัยธานี	212,900.00	-	-	-	-	212,900.00
11	เพชรบุรี	32,235.00	-	-	-	-	32,235.00
12	นครศรีธรรมราช	737,008.90	264,400.00	-	-	-	1,001,408.90
13	พัทลุง	43,466.50	-	-	-	-	43,466.50
14	สงขลา	207,308.00	53,200.00	-	-	-	260,508.00
15	นราธิวาส	117,955.00	120,000.00	-	-	-	237,955.00
16	สุรินทร์	506,735.50	-	-	-	-	506,735.50
17	ลพบุรี	685,984.00	49,540.00	-	-	-	735,524.00
18	ประจวบคีรีขันธ์	217,874.00	-	-	-	-	217,874.00
19	สตูล	-	-	13,849.00	-	-	13,849.00
20	ชัยนาท	55,315.00	-	-	-	-	55,315.00
21	น่าน	271,517.32	53,332.00	-	-	-	324,849.32
22	นครพนม	246,885.00	-	37,425.00	-	-	284,310.00
23	กาญจนบุรี	73,300.00	-	-	-	-	73,300.00
24	นนทบุรี	1,681,333.00	633,820.00	-	-	-	2,315,153.00
25	ฉะเชิงเทรา	6,950,117.50	382,770.25	-	-	-	7,332,887.75
26	ปทุมธานี	21,286,287.81	3,018,030.00	-	526,476.74	-	24,830,794.55
27	พระนครศรีอยุธยา	10,089,365.60	368,500.00	-	-	-	10,457,865.60
28	พะเยา	1,078,761.00	353,808.00	-	-	-	1,432,569.00

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนหนี้ค้างชำระที่กรมการปกครองจะขอจำหน่าย					
		โครงการที่					
		1	2	3	4	5	รวม
29	สุพรรณบุรี	261,937.00	-	-	-	-	261,937.00
30	แพร่	21,267.00	33,334.00	-	-	-	54,601.00
31	นครสวรรค์	298,930.98	179,823.44	-	-	40,000.00	518,754.42
32	จันทบุรี	1,345,329.34	-	-	-	-	1,345,329.34
33	นครปฐม	11,705,858.20	1,733,726.00	40,000.00	100,000.00	-	13,579,584.20
34	สระบุรี	1,206,664.19	-	-	-	-	1,206,664.19
35	สุโขทัย	-	230,289.75	-	-	-	230,289.75
รวม 35 จังหวัด		64,079,952.07	8,119,680.44	212,681.50	626,476.74	40,000.00	73,078,790.75

หมายเหตุ

1. โครงการที่ 1 คือ โครงการชานาเดิม
2. โครงการที่ 2 คือ โครงการส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง และการส่งเสริมการปลูกข้าวสาธิต
3. โครงการที่ 3 คือ โครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจและการเลี้ยงสัตว์
4. โครงการที่ 4 คือ โครงการส่งเสริมการทำนาครั้งที่ 2
5. โครงการที่ 5 คือ โครงการช่วยเหลือค่าซ่อมแซมเครื่องทุ่นแรงของสมาคมชลประทานราษฎร์

สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ

OFFICE OF NATIONAL AGRICULTURAL CREDIT ADMINISTRATION BOARD

ด่วนมาก

ที่ กบส. 32/2548

๒ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง การจำหน่ายหนี้สูญของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

- อ้างอิง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.3/9724 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2547
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.3/14878 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2548-
จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ จำนวน 5 โครงการ เพื่อคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) พิจารณา ความละเอียดถี่ถ้วนแล้ว นั้น

กบส. ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2548 แล้วมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ทั้งนี้ กรณีเรื่องดังกล่าวในขั้นตอนต่อไปกระทรวงมหาดไทยจะต้องเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติขอส่งรายงานการประชุม กบส. ครั้งที่ 1/2548 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อกระทรวงมหาดไทยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินล ชนวิฑูรย์)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ ทำการแทน

ผู้ดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ

แนบแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

โทร. 0-2586-8855 ต่อ 4648-9

โทรสาร 0-2585-9341

๑๘ ก.พ. 2548

รายงานการประชุม
คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.)
ครั้งที่ 1/2548
วันที่ 17 มกราคม 2548
ณ ห้องประชุม 302 คึกบัณูชาการ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

1. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
2. นางอรสา จันทราทิพย์	รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
3. นายวิระ เพ่งผล	ผู้อำนวยการศูนย์บริการประชาชน แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
4. นายใหญ่ โรจน์สุวนิชกร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ช่วยราชการสำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
5. นายชวลิต ไขยวุฒิ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
6. นางรัตนภรณ์ จิงสงวนสิทธิ์	เลขาธิการคณะกรรมการอ้อย และน้ำตาลทราย แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
7. นางดวงสมร วรฤทธิ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ แทนผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
8. นางสาวฉวีรัตน์ ธีระนง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบวินิจฉัย งานละเมิดและแพ่ง 1 แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
9. นายอำพน กิตติอำพน	เลขาธิการคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ

10. นางสาวสุกัญญา ไทวิจิษฐ์	ผู้บริหารส่วน สายนโยบายการเงิน แทนผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	กรรมการ
11. นางอุณาโลม พยัคฆพันธ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
12. นายเชาวรัตน์ เชาวนันทวนิช	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
13. นายณพงศ์ ศิริจันทร์กุล	รักษาการผู้อำนวยการ สำนักการเงินการคลัง	กรรมการและเลขานุการ
14. นายธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

1. นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการ	ติตราชการ
2. นายการุณ กิลศิลาพร	ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ	ติตราชการ
3. นายสมบัติ ชำรงธัญวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	ติตราชการ
4. นายพิสิทธิ์ พัทธนุกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมนึก วุฒิพันธุ์	ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนโยบายรัฐ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. นายอุทัย อูมิน	ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการสาขา 6 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. นายสุรศักดิ์ พงษ์เพียร	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
4. นายวิญญูประสงค์ ศรีวัฒน์	พนักงานข้าราชการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ที่ปรึกษา/คณะทำงาน รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายกอบศักดิ์ จินตตานนท์	ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณรัฐวิสาหกิจ 1 สำนักงานงบประมาณ
6. นายประคิด เขวงนิรันดร์	รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนโยบายรัฐ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
7. นายสุพพเทพ หงษ์ศรีอ้อยเพชร	รักษาการรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
8. นางรัชนี นามแสง	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

9. นายนิพนธ์ เกื้อสกุล รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกลาง
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
10. นายภาสกร อภิสิทธิ์โอฬาร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 ว.
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
11. นายนิวัตร เฉลิมชุตติเดช เสรฐภูกร 7 ว. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
12. นางอภิรดี บัณฑิตชัย ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
สินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
13. นายพิมล ชมภูพันธุ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
สินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
14. นายเทพศักดิ์ จินตารุณ หัวหน้าแผนกเบิกเงินชุดเศษ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
15. นายบุญธรรม วิเชียร พนักงานส่งเสริมกิจการสาขา 9
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
16. นายสมเกียรติ พงศ์สุเสนีย์ พนักงานส่งเสริมกิจการสาขา 8
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
17. นางมนทรีา ชูโสง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 7
ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภาคประชาชน
18. นางหอมจันทร์ สุกปลั่ง นักวิชาการภายใน 7
ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภาคประชาชน
19. นายวิโรจน์ จันทร์ขาว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6
กรมส่งเสริมการเกษตร
20. นางสาวปวีณาพรรณ วัชรดิษฐ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 5 สำนักงานประมาณ
21. นายไกรสร สุดประเสริฐ หัวหน้าแผนกแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภาคประชาชน
สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
22. นายองอาจ นัยนานนท์ พนักงานบริหารสินเชื่อเกษตร 9
สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
23. นายศรีนารถ ขาวธรรมมา พนักงานบริหารสินเชื่อเกษตร 8
สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
24. นายภูมิพงศ์ ศรีโยธา พนักงานบริหารสินเชื่อเกษตร 7
สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ
25. นางศิริพรรณ สุทธิพนธ์ พนักงานบริหารสินเชื่อเกษตร 7
สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ประธานกรรมการ เป็นประธานที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับเรื่องที่จะเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา โดยขอให้ฝ่ายเลขานุการช่วยพิจารณาด้วยว่าควรเป็นเรื่องต่อเนื่องกับเรื่องที่คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) มีมติไว้แล้ว หรือเป็นเรื่องที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำกับให้ดำเนินการไว้

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องการรับรองรายงานการประชุม

เลขานุการ กบส. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ได้ส่งรายงานการประชุม กบส. ครั้งที่ 2/2547 วันที่ 22 กรกฎาคม 2547 ให้กรรมการทุกท่านที่มาประชุมครั้งดังกล่าวพิจารณาและตรวจรับรองล่วงหน้าแล้ว ในการนี้ ประธาน กบส. ขอแก้ไขรายงานการประชุมวาระที่ 3.2 โดยขอให้เพิ่มเติมรายละเอียดจำนวนเกษตรกรและจำนวนหนี้เงินกู้ในส่วนที่เลขานุการ กบส. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบในย่อหน้าสุดท้ายเป็นดังนี้

“ทั้งนี้ เลขานุการ กบส. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบด้วยสภาพรวมของหนี้โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐทั้งจำนวนเกษตรกรที่ยังคงเป็นหนี้และจำนวนหนี้คงเหลือ กล่าวคือ มีเกษตรกรที่ยังเป็นหนี้คงเหลือจำนวน 308,412 ราย และจำนวนหนี้คงเหลือทั้งสิ้น 19,444.03 ล้านบาท ”

เลขานุการ กบส. จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณารายงานการประชุมตามที่ประธาน กบส. ขอแก้ไข และขอให้รับรองรายงานการประชุมครั้งดังกล่าว

มติที่ประชุม เห็นชอบให้แก้ไขรายงานการประชุมตามที่ประธาน กบส. ขอแก้ไข และรับรองรายงานการประชุมตามที่เสนอ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมทราบ

ประธานได้มอบหมายให้เลขานุการ กบส. ดำเนินการในวาระนี้ ดังนี้

- การประชุมซักซ้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำเรื่องเสนอ กบส.

เลขานุการ กบส. รายงานผลการดำเนินงานภายใต้กรอบแนวทางแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการบริหารที่ดินแห่งชาติ (สำนักงาน กบส.) ได้ประสานงานกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำเรื่องเสนอ กบส. รวมทั้งได้รายงานความก้าวหน้าในเรื่องดังกล่าวให้ประธาน กบส. เพื่อทราบแล้ว

ในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รายงานภาระหนี้สินเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) กิจกรรมส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วที่กระทรวงรับผิดชอบ โดยจำแนกเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่มีปัญหา 234 ราย หนี้เงินกู้ 7.65 ล้านบาท กลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมมีปัญหาและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาคด้วยการปรับปรุงหนี้ 309 ราย หนี้เงินกู้ 14.44 ล้านบาท และกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมมีปัญหาและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาคด้วยการจำหน่ายหนี้สูญ 369 ราย หนี้เงินกู้ 19.20 ล้านบาท ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกร (อกก.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547 รับทราบเรื่องดังกล่าวแล้วและมีความเห็นให้นำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรตามโครงการ คปร. และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผก.) ในภาพรวมของ กบส. ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

ประธานได้มอบหมายให้เลขานุการ กบส. ดำเนินการในวาระนี้ ดังนี้

4.1 การแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ 5 โครงการที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เสนอ

เลขานุการ กบส. เสนอที่ประชุมพิจารณามาตรการแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โครงการ สรุปได้ดังนี้

กระทรวงมหาดไทยได้สนองนโยบายรัฐบาลด้วยการรับนโยบายช่วยเหลือชาวนา

มาปฏิบัติให้บังเกิดผลและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยเหลือชาวนาให้มีรายได้และฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยได้จัดทำโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐจำนวน 5 โครงการ กล่าวคือปี พ.ศ. 2509 จัดทำโครงการชาวนาเดิม โครงการส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง และการส่งเสริมการปลูกข้าวสาลี ปี พ.ศ. 2513 จัดทำโครงการช่วยเหลือค่าซ่อมเครื่องทุ่นแรงของสมาคมชลประทานราษฎรที่ชำรุดเสียหาย และปี พ.ศ. 2516 จัดทำโครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจและการเลี้ยงสัตว์และโครงการส่งเสริมการทำนาครั้งที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ชาวนาเพิ่มผลผลิตข้าว ปลูกพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ มีรูปแบบดำเนินการคือ จัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลเกษตร และจัดสรรงบประมาณให้สมาคมชลประทานราษฎรและเกษตรกรเพื่อนำไปจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตรเอง รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำหรือเครื่องฉีดยาฆ่าแมลง รวมเป็นงบประมาณที่จัดสรรทั้งสิ้น 193.51 ล้านบาท กำหนดให้สมาคมชลประทานราษฎรและเกษตรกรชำระคืนตามข้อกำหนดของแต่ละโครงการ บางโครงการไม่คิดดอกเบี้ย บางโครงการคิดดอกเบี้ยกับสมาคมฯ ในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี และคิดดอกเบี้ยกับเกษตรกรในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี

การดำเนินโครงการมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นหลายประการกล่าวคือ ด้านการบริหารจัดการจากส่วนกลาง เป็นการร่งรับสนองนโยบายของรัฐบาล ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สนใจต่อการให้สินเชื่อ ขาดการควบคุมและประสานงานที่ดี ด้านความไม่เหมาะสมของโครงการพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่ทั่วถึง การให้สินเชื่อไม่เพียงพอ ด้านเหตุผลวิสัยและสาเหตุอื่น ๆ เกษตรกรในหลายพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ บางพื้นที่ต้องอพยพหนีภัยจากผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ มีบางรายตามตัวไม่พบ บางรายเสียชีวิตและทายาทไม่ยอมรับสภาพหนี้ เกษตรกรขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการ ประกอบกับมีหนี้สินหลายทาง อีกทั้งสมาคมชลประทานราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนโครงการได้เกิดดำเนินกิจการโดยสิ้นเชิงแล้ว

ภายหลังประสบปัญหา สมาคมชลประทานราษฎรและเกษตรกรบางส่วนไม่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ตามที่คาดหวังไว้ ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถชำระหนี้คืนกระทรวงมหาดไทยได้ ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหามาในขอบเขตที่มีอำนาจกระทำได้ไปแล้วระดับหนึ่ง เช่น การติดตามทวงถาม การเร่งรัดหนี้สิน การดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ตลอดจนแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสำรวจ วิเคราะห์และประเมินผลรายละเอียดถูกหนี้ส่วนที่เหลืออยู่ ซึ่งได้ข้อเท็จจริงว่าถูกหนี้เหล่านั้นไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้จริง ก่อปรกับได้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการเป็นเวลา 28-32 ปี การเรียกเก็บหนี้คืนเป็นไปด้วยความยากลำบาก อีกทั้งเป็นภาระงานแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานตามปกติหรืองานเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลต้องเสียไป ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงขอจำหน่ายหนี้เงินกู้จำนวน 73,078,790.75 บาท ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญให้กับสมาคมชลประทานราษฎร 83 สมาคม และเกษตรกร 1,216 ราย

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ กบส. ว่าการแก้ไขปัญหาคโครงการดังกล่าวเป็นไปตามกรอบแนวทางแก้ไขปัญหานี้ขึ้นเกษตรกรตามโครงการส่งเสริม

หรือสงเคราะห์ของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 และได้ผ่านการกลั่นกรองของ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกร (อกก.) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547 แล้ว จึงขอให้ที่ประชุม พิจารณามาตรการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรความข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย

มติที่ประชุม เห็นชอบมาตรการจำหน่ายหนี้สูญให้กับสมาคมชลประทานราชบุรี 83 สมาคม เกษตรกร 1,216 ราย หนี้เงินกู้จำนวน 73,078,790.75 บาท ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

4.2 การแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ 12 โครงการ ที่กระทรวงการคลังเป็นผู้เสนอ

เลขาธิการเสนอที่ประชุมพิจารณาโครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรตามโครงการ ส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐของกระทรวงการคลังจำนวน 12 โครงการ หนี้เงินกู้ 366,908,089.82 บาท เกษตรกร 1,051 ราย ด้วยการจำหน่ายเป็นหนี้สูญ สรุปได้ดังนี้

กระทรวงการคลังโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมกับ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ให้การส่งเสริมกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในขณะนั้น ได้แก่ การเลี้ยงโคนมเพื่อสนับสนุนนโยบายเพิ่มผลผลิตน้ำนมดิบภายในประเทศและทดแทน การผลิตพืชซึ่งประสบปัญหาด้านการตลาด การเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพื่อสนับสนุนนโยบายพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล และยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร การเลี้ยงไก่เนื้อและปลาน้ำจืดเพื่อสนับสนุนนโยบายเร่งรัดให้มีการ กระจ่ายสินค้าที่มุ่งเน้นการผลิตใหม่เพื่อทดแทนการผลิตเดิมที่มีปัญหาด้านการตลาด การสนับสนุนเงินทุน จัดหาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหากภัยแล้ง

การดำเนินการดังกล่าวจำแนกเป็นกลุ่ม โครงการตามประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมดังนี้ กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคนม 9 โครงการ กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ 1 โครงการ กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อและปลาน้ำจืด 1 โครงการ และโครงการพิเศษช่วยเหลือประชาชน ความแห้งแล้ง 1 โครงการ ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินงานโครงการดังนี้คือ มีคณะกรรมการบริหาร โครงการเป็นผู้ บริหารโครงการ ธ.ก.ส. ให้การสนับสนุนสินเชื่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของโครงการ การดำเนินโครงการได้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ ซึ่งจำแนก ปัญหาตามกลุ่มกิจกรรมที่ให้การส่งเสริม ดังนี้

1. กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคนม คุณภาพแม่พันธุ์โคนมไม่สมบูรณ์ ผสมติดยาก หรือผสมไม่ติด ปัญหาการบริหารจัดการ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดูแลให้ คำแนะนำได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง การจ่ายค่าน้ำนมดิบของภาคเอกชนล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด ส่วนราชการ ไม่มีอำนาจที่จะบังคับภาคเอกชนให้ดำเนินการตามที่นัดหมายไว้กับเกษตรกร ปัญหาจากภัยธรรมชาติ เกษตรกรประสบภัยธรรมชาติติดต่อกันหลายปี และปัญหาจากสาเหตุอื่น ๆ เกษตรกร ไม่มีประสบการณ์

ในการเลี้ยงโคนม จากปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้แม่โคให้น้ำนมต่ำกว่ามาตรฐานมาก แปลงหญ้าเสียหาย ผลผลิตน้ำนมดิบได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่โครงการกำหนด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้

2. กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงกึ่งกุลาค้า สภาพพื้นที่ตั้งโครงการมีลักษณะเป็นอ่าวปิด ซึ่งไม่สามารถระบายน้ำออกภายนอกอ่าวได้ ทำให้น้ำเสียที่ระบายออกจากบ่อเลี้ยงกึ่งสะสมอยู่ในอ่าว เมื่อตุน้ำกลับขึ้นมาเลี้ยงกึ่งในรอบการผลิตต่อมา จึงเกิดการระบาดของโรคกึ่ง ทำให้ผลผลิตต่ำกว่า มาตรฐานและประสพภาวะขาดทุนในที่สุด

3. กลุ่มกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อและปลาน้ำจืด ในระยะเริ่มต้นโครงการ สภาพอากาศหนาวจัดสลับกับร้อนจัด ประกอบกับเกษตรกรขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่บนบ่อปลา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอที่จะให้คำแนะนำเกษตรกรเมื่อเกิดปัญหา ส่งผลให้อัตราการรอดชีวิตของไก่ต่ำกว่ามาตรฐานมาก และกระทบถึงมูลไก่ที่ใช้เป็นอาหารปลามีน้อยลงไปด้วย จากปัญหาที่เกิดขึ้น เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารปลาเพิ่มขึ้น ขณะที่รายได้จากการดำเนินงานตามโครงการกลับลดลงจนไม่เพียงพอชำระหนี้

4. โครงการพิเศษช่วยชาวไร่อ้อยประสบความแห้งแล้ง ปริมาณน้ำที่สูบจากใต้ดิน ไม่พอเพียงที่จะใช้ในการปลูกอ้อยตลอดฤดูกาลผลิต ในขณะที่สภาพความแห้งแล้งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ ขณะที่ผลผลิตอ้อยต่ำ เกษตรกรส่วนที่เหลือจึงชำระหนี้คืน โครงการไม่ได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ร.ก.ส. ได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด เช่น จ่ายเงินกู้เพื่อการฟื้นฟู ลดดอกเบี้ยเงินกู้และขยายเวลาการชำระหนี้ออกไปอีก 10-19 ปี แต่เกษตรกรก็ยังไม่สามารถชำระหนี้ได้ หากจะดำเนินการบังคับให้ชำระหนี้ด้วยการดำเนินคดีก็จะเกิดผลกระทบทางสังคมอย่างรุนแรง จึงเห็นสมควรกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหานี้ขึ้นเกษตรกรด้วยการจำหน่ายเป็นหนี้สูญทั้ง 12 โครงการ หนี้เงินกู้ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2547 จำนวน 366,908,089.82 บาท ประกอบด้วยเงินจำนวน 201,066,045 บาท และดอกเบี้ยจำนวน 165,842,044.82 บาท เกษตรกร 1,051 ราย และขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชยแก่ ร.ก.ส. แทนเกษตรกรจากการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว จำนวน 267,664,763.69 บาท ประกอบด้วยเงินจำนวน 201,066,045 บาท และดอกเบี้ยจำนวน 66,598,718.69 บาท โดย ร.ก.ส. รับภาระเองจำนวน 99,243,326.13 บาท

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ กบส. ว่าการแก้ไขปัญหาคโครงการดังกล่าวเป็นไปตามกรอบแนวทางแก้ไขปัญหานี้ขึ้นเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐบาลมติดะริฐมนครเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 และได้ผ่านการกลั่นกรองของ ออกก. เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547 แล้ว จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณามาตรการแก้ไขปัญหานี้ขึ้นเกษตรกรตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

ที่ประชุมมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

กรรมการ (นางดวงสมร วรฤทธิ รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ) มีข้อสังเกตว่า ในเอกสารที่เสนอต่อคณะกรรมการไม่มีข้อมูลจำนวนเงินที่ ช.ก.ส. รับภาระเองของหน่วยงานตามที่ได้นำเสนอในที่ประชุม ทั้งนี้ ในขั้นตอนที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุตัวเลขอย่างชัดเจนไว้ในเอกสารด้วย

กรรมการ (นายอาพน กิตติอาพน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ) มีข้อสังเกตว่า ควรตรวจสอบว่าเกษตรกรเหล่านั้นไม่สามารถชำระหนี้คืนได้จริง และเกษตรกรที่จะจำหน่ายหนี้ให้ในครั้งนี้ได้เลิกเลี้ยงไก่ กุ้งก้ามกราม และเลิกปลูกอ้อยโดยสิ้นเชิงแล้ว เมื่อตรวจสอบจนแน่ชัดแล้ว ก็เห็นด้วยที่จะจำหน่ายหนี้ให้ หรือเมื่อตรวจสอบจนแน่ชัดแล้วว่าล้มเหลวจริง แต่เกษตรกรยังทำอาชีพเดิมหรือเปลี่ยนไปทำอาชีพใหม่ แต่ไม่มีรายได้เพียงพอชำระหนี้ หน่วยงานของรัฐก็ควรเข้าไปส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ประธานมีข้อสังเกตว่าเกษตรกรจะให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้ที่ทำการกรรมเลี้ยงไก่เนื้อ กุ้งก้ามกราม และปลูกอ้อย ถึงแม้ว่าจะทำกิจกรรมคือ ก็คงไม่มีทรัพย์สินค้ำกับหนี้เดิม

ผู้แทน ช.ก.ส. ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่ากิจกรรมเลี้ยงไก่เนื้อ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมร่วมทำโครงการกับ ช.ก.ส. เมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยปัจจุบันเกษตรกรได้เลิกทำอาชีพนี้ไปแล้ว ส่วนกิจกรรมเลี้ยงกุ้งก้ามกราม คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริร่วมทำโครงการกับ ช.ก.ส. เมื่อปี พ.ศ. 2530 โดยปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ได้เลิกเลี้ยงไปแล้ว มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังคงเลี้ยงอยู่ หรือเปลี่ยนอาชีพไปเลี้ยงปลาแทน แต่รายได้จากกิจกรรมก็ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้คืนได้ เนื่องจากภาระหนี้มีจำนวนมากและเป็นภาระหนัก สำหรับกิจกรรมปลูกอ้อย กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมทำโครงการกับ ช.ก.ส. เมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยภายหลังประสบปัญหา เกษตรกรไม่มีรายได้เพียงพอชำระหนี้

มติที่ประชุม เห็นชอบมาตรการจำหน่ายหนี้สูญให้เกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ 12 โครงการ หนี้เงินกู้ 366,908,089.82 บาท เกษตรกร 1,051 ราย ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และเห็นชอบให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชยแก่ ช.ก.ส. แทนเกษตรกรจากการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าวจำนวน 267,664,763.69 บาท และให้ ช.ก.ส. รับภาระเองจำนวน 99,243,326.13 บาท

4.3 การแก้ไขปัญหานี้สินโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (สกก.) ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้เสนอ

เลขานุการเสนอที่ประชุมพิจารณามาตรการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ สกก. หนี้เงินกู้ 8,120 ล้านบาท เกษตรกร 180,996 ราย สรุปได้ดังนี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอมาตรการแก้ไขปัญหานี้สัณเขตรกรตามโครงการ คปร. และ ผก. ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีสาระสำคัญกล่าวคือ จะปรับปรุงหนี้ให้กับเกษตรกรที่ร่วมโครงการ โดยดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นแล้วจะแขวนไว้ทั้งหมด ส่วนคัณเงินกู้จะขยายเวลาการชำระหนี้ออกไปไม่เกินวันที่ 31 มีนาคม 2555 พร้อมกับขัณคคดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในอนาคต และขอให้รัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณชคเชย แก่ ร.ก.ส. จากการคัณงานตามมาตรการดังกล่าวจำนวน 2,896.64 ล้านบาท โดยกรณีเรื่องดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 แล้วมีมติมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรงค์ ฉายแสง) รับเรื่องนี้ไปพิจารณาใน กบส. เพื่อให้ได้ข้อยุติถึงหลักการและวิธีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานี้สัณของเกษตรกรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยให้นำความเห็นของ คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ความเห็นของคณะรัฐมนตรีและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

คณะรัฐมนตรีมีความเห็นว่า ควรให้สิทธิกับเกษตรกรที่มัจฉนทะเบียณ โดยคัณเงินลดให้กัณหนึ่ง คัณเงินส่วนที่เหลือให้ขยายเวลาชำระคัณตามศักยภาพของเกษตรกร ในส่วนของการคัณดอกเบี้ยไม่ต้องชำระ สำหรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อชคเชยให้ ร.ก.ส. แทนเกษตรกรให้พิจารณาตามคัณทุนเงินเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริงของ ร.ก.ส. ด้วย ทั้งนี้ ควรหาแนวทางอื่นให้เกษตรกรคัณการเพื่อนำไปใช้แทนการชำระหนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ ๑ มีความเห็นว่า เห็นด้วยกับหลักการแก้ไข ปัญหานี้สัณเกษตรกรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ แต่ควรจัดกลุ่มและกระตุ้นให้เกษตรกรมารายงานตัว ให้มากที่สุด เพื่อให้ได้กลุ่มปรับปรุงหนี้มากที่สุดและให้เหลือกลุ่มที่จะจำหน่ายหนี้น้อยที่สุด โดยกลุ่มที่จะ ปรับปรุงหนี้ให้ควรได้รับการสนับสนุนสินเชือเพิ่มเติมด้วย สำหรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อชคเชยให้ ร.ก.ส. แทนเกษตรกรในส่วนที่เป็นคัณบริหารสินเชือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรคัณรองเพื่อชคเชย คัณบริหารสินเชือลงอีก

สำนักงานประมาณมีความเห็นว่า เห็นด้วยกับหลักการแก้ไขปัญหานี้สัณเกษตรกรที่กระทรวง เกษตรและสหกรณ์เสนอ แต่ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณเพื่อชคเชยให้ ร.ก.ส. แทนเกษตรกร สำนักงานประมาณมีเจื่อนใจเพิ่มเติมว่าคัณให้สำนักงานการตรวจเงินคัณคัณตรวจสอบและรับรองบัญชี ให้ถูกต้องก่อน สำนักงานประมาณจึงจะจัดสรรงบประมาณให้แก่ ร.ก.ส.

กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหานี้สัณเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือ สงเคราะห์ของรัฐมีระเบียบสำนักงานกัณรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกล่าวคือ ระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสินเชือเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2541 กำหนดให้คัณหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารสินเชือเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) จึงมีรองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรงค์ ฉายแสง) เป็นประธานกรรมการ และที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 คณะรัฐมนตรีมีมติว่า กระทรวงที่เกี่ยวข้องจะคัณเสนอเรื่องดังกล่าวให้ กบส. พิจารณาทั้งหมดในคราวเดียวกัน ดังนั้น กรณี เรื่องดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงคัณเสนอเรื่องให้ กบส. พิจารณาก่อน ส่วนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อชคเชยให้ ร.ก.ส. แทนเกษตรกร ควรชคเชยตามคัณทุนเงินที่เกิดขึ้นจริง

04/04 '05 MON 09:48 FAX

11

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ กบส. ว่าการแก้ไขปัญหาโครงการดังกล่าวเป็นไปตามกรอบแนวทางแก้ไขปัญหานี้ สืบเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐมนตรีคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานประมง และ ธ.ก.ส. ได้หารือแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547 โดยมีมติดังนี้

1. เห็นชอบให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรภายใน 3 เดือน โดยเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนควรได้รับการปรับปรุงหนี้ โดยค้ำเงินกู้จะลดลงให้ถึงหนึ่งและค้ำเงินกู้ส่วนที่เหลือจะขยายเวลาชำระคืนให้ไม่เกิน 15 ปี พร้อมทั้งงดคิดดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นแล้วไม่ต้องชำระ ทั้งนี้ให้มีการฟื้นฟูเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุงหนี้ด้วย

2. ขอให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชยให้ ธ.ก.ส. แทนเกษตรกร ดังนี้

2.1 ชดเชยดอกเบี้ยค้างชำระ จำนวน 594.46 ล้านบาท

2.2 ชดเชยค่าบริหารสินเชื่อในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ของหนี้คงเหลือทั้งหมด

2.3 ชดเชยค่าต้นทุนเงินในส่วนที่ ธ.ก.ส. จัดหาในอัตราร้อยละ 2.78 ต่อปี

3. การชำระคืนเงินทุนในส่วนที่ ธ.ก.ส. จัดหา ขอให้จัดสรรจากเงินที่เกษตรกรนำมาชำระคืน

จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณามาตรการแก้ไขปัญหานี้ สืบเกษตรกรตามข้อสรุปของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

กรรมการ (นายอำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ) มีข้อสังเกตสองประการกล่าวคือ ประการแรกสาเหตุความล้มเหลวของโครงการไม่น่าจะใช่ปัญหากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดหาปัจจัยการผลิตที่ด้อยคุณภาพ เพราะตามโครงการมีการศึกษาด้านเทคนิควิชาการไว้แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นน่าจะเกิดจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดหาปัจจัยการผลิตซึ่งเดิมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นให้เกษตรกรจัดหาปัจจัยการผลิตเอง ดังนั้น น่าจะเป็นปัญหาของกระบวนการในการจัดหาปัจจัยการผลิต และประการที่สองการปรับปรุงหนี้โดยลดค้ำเงินให้ถึงหนึ่ง ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ไม่มีเจตนาที่จะลดให้เกษตรกรทุกรายที่มาขึ้นทะเบียน แต่จะลดให้เฉพาะรายที่ตั้งใจจริง และมีแผนการฟื้นฟูอาชีพประกอบกับการพิจารณาในขั้นตอนการปรับปรุงหนี้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความตั้งใจจริง และแสดงให้เห็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตของเกษตรกร รวมทั้งเป็นการบ่งชี้ว่าภายหลังจากได้รับการช่วยเหลือแล้วเกษตรกรจะสามารถช่วยเหลือหรือพึ่งพาตัวเองได้ และไม่กลับมาเป็นปัญหาซ้ำซ้อนให้รัฐบาลแก้ไขอีก

กรรมการ (นายชาตวาทฒ ไรชนวิติ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) มีข้อสังเกตว่า เห็นด้วยกับเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ ที่จะให้ปรับเปลี่ยนสาเหตุความล้มเหลวของโครงการให้ถูกต้อง โดยเป็นปัญหาในกระบวนการจัดหาปัจจัยการผลิต

ประธานมีข้อสังเกตสองประการกล่าวคือ ประการแรกไม่เห็นด้วยที่จะลดหนี้ให้ทุกคน ประการที่สองการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ไม่ควรทำการฟื้นฟูในแบบเดิม ๆ ควรจะเป็นการฟื้นฟูตามกรอบยุทธศาสตร์ของโครงการเส้นทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลกำลังจะจัดทำขึ้นใหม่ คือต้องเปลี่ยน โครงสร้างการผลิตจริง ๆ และต้องทำโดยอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจของเกษตรกรด้วย ทั้งนี้ เห็นด้วยที่จะให้มีการปรับปรุงหนี้โดยนำแผนการฟื้นฟูหรือแผนการปรับปรุงอาชีพมาประกอบด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบหลักการและวิธีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร ตามโครงการ คปร. และ ผกค. ดังนี้

- (1) ให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ
- (2) ให้มีการปรับปรุงหนี้ให้กับเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนและมีแผนการฟื้นฟูอาชีพ โดยค้ำเงินกู้จะลดให้กึ่งหนึ่ง สำหรับค้ำเงินกู้ส่วนที่เหลือจะขยายเวลาชำระคืนให้ไม่เกิน 15 ปี พร้อมกับงดคิดดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นแล้วไม่ต้องชำระ สำหรับการฟื้นฟูเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุงหนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ
- (3) ขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชยให้ ธ.ก.ส. แทนเกษตรกรจากการดำเนินงาน ตามมาตรการดังกล่าว จำแนกเป็นดังนี้
 - (3.1) ชดเชยดอกเบี้ยค้างชำระ จำนวน 594.46 ล้านบาท
 - (3.2) ชดเชยค่าบริหารสินเชื่อในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ของหนี้คงเหลือ
 - (3.3) ชดเชยค่าต้นทุนเงินในส่วนที่ ธ.ก.ส. จัดหาในอัตราร้อยละ 2.78 ต่อปี
- (4) การชำระคืนเงินทุนในส่วนที่ ธ.ก.ส. จัดหา ขอให้จัดสรรจากเงินที่เกษตรกรนำมาชำระคืน

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

ประธานได้ให้แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (สำนักงาน กบส.) ต้องร่วมกันศึกษาบทเรียนจากโครงการที่รัฐส่งเสริมไว้แล้วว่ามีปัญหาอย่างไร มีบทสรุปอย่างไร ควรแก้ไขและป้องกันอย่างไร โดยไม่จำกัดเฉพาะในกรอบเดิมเท่านั้น กบส. ควรจะเสนอทางออกในเรื่องนี้ให้กับรัฐบาล นอกจากนั้น ให้ศึกษาว่าระบบสินเชื่อโดยรวมมีปัญหาอย่างไร สินเชื่อรายย่อยยังขาดอะไร การสนับสนุนด้านสินเชื่อที่รัฐมีต่อภาคเกษตรกรควรดำเนินการอย่างไร ส่วนใดที่ยังขาดอยู่ รวมถึงสินเชื่อระยะยาวและสินเชื่อบางประเภท ที่มีศักยภาพแต่ไม่ได้รับการดูแล ที่ผ่านมามีการถกกันในลักษณะของการชี้แจง แทนที่จะช่วยวิเคราะห์ว่ากิจกรรมการเกษตรหรือการประกอบอาชีพทางด้านใดที่มีศักยภาพ อีกทั้งปริมาณสินเชื่อภาคเกษตรมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

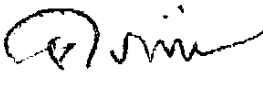
หรือไม่ รัฐบาลควรจะไปจัดระบบอย่างไรจึงจะเหมาะสม

ในอดีตมีความเชื่อที่คิดว่าภาคเกษตรไม่มีหลักประกันและมีความเสี่ยงสูง จึงไม่ให้กู้เมื่อประเทศประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งต้นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาไม่ได้มาจากภาคเกษตร แต่มาจากภาคอื่นที่ธนาคารพาณิชย์บอกว่ามีความมั่นคง สุดท้ายธนาคารแห่งประเทศไทยและประชาชนต้องรับภาระเป็นเงินจำนวนล้านล้านบาท ภาคเกษตรไม่ได้รับประโยชน์อะไร แต่ต้องเป็นผู้จ่าย โดยประธานได้พูดในแนวทางนี้มาตลอด ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในฐานะฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล

เลขาฯ การรับที่จะไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยนำเค้าโครงของกรอบยุทธศาสตร์โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ จัดทำขึ้น มาพิจารณาประกอบ

มติที่ประชุม รับทราบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามที่ประธาน กบส. ให้แนวทางไว้

เลิกประชุมเวลา 09.50 น.

ลงชื่อ

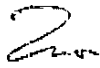
(นายธีรพงษ์ ชิงธีระสุนันท์)

ผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ

ลงชื่อ

(นายไกรสร สุคประเสริฐ)

หัวหน้าแผนกแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกร

ผู้บันทึกรายงานการประชุม